

SELECCIÓN DE DOCUMENTOS. TEMA 13. A RESTAURACIÓN DO ABSOLUTISMO

Os documentos con * formaron parte dalgún exame da PAU

Doc. 1. Manifesto dos Persas (12 de abril de 1814)*:

“Señor, era costume dos antigos persas pasaren cinco días de anarquía despois do falecemento do seu rei, a fin de que a experiencia dos asasinatos, roubos e outras desgrazas os obrigase a ser máis fieis ao seu sucesor. Para selo España a VM non necesitaba igual ensaio en seis anos da súa catividade [...]; mais, como en ausencia de VM se mudou o sistema [...] e nos achamos á fronte da nación nun Congreso que decreta o contrario do que sentimos [...], cremos un deber manifestar que [...] a monarquía absoluta [...] é unha obra da razón e da intelixencia: está subordinada á lei divina, á xustiza e ás regras fundamentais do Estado. [...] Non podendo deixar de pechar este respectuoso Manifesto [...] coa protesta de que se estime sempre sen valor esa Constitución de Cádiz e por non aprobada por VM.”

Doc. 2. Decreto de Valencia, 4 de maio de 1814*

“As Cortes [...] no mesmo día da súa instalación [...] despoixáronme da soberanía, pouco antes recoñecida polos mesmos deputados, atribuíndoa nominalmente á nación para apropiála para si eles mesmos e dar a esta, despois, sobre tal usurpación as leis que quixeron, impoñéndolle o xugo de que forzosamente as recibise nunha nova Constitución [...]. Declaro que o meu real ánimo é non só non xurar nin acceder á dita Constitución nin a decreto ningún das Cortes xerais e extraordinarias e das ordinarias actualmente abertas [...], senón o declarar aquela Constitución e tales decretos nulos e de ningún valor nin efecto, agora nin en tempo ningún, coma se non tivesen pasado xamais tales actos”.

Doc. 3. Manifesto de Rafael del Riego, 1 de xaneiro de 1820*

“Soldados, o meu amor cara a vós é grande. Polo mesmo eu non podía consentir, como xefe voso, que se vos afastase da vosa patria [...]. España está a vivir a mercé dun poder arbitrario é absoluto, exercido sen o menor respecto ás leis fundamentais da nación. [...] A Constitución española, xusta e liberal, foi elaborada en Cádiz entre sangue e sufrimento. Máis o rei non a xurou e é necesario, para que España se salve, que o rei xure e respecte esa Constitución de 1812”.

Doc. 4. Manifesto do Rei á nación española (Madrid, 10 de marzo de 1820)*:

“ESPAÑOIS: Cando os vosos heroicos esforzos lograron poñer termo ao cativerio en que me retivo a máis inaudita perfidia, todo canto vin e escoitei, non ben pisei o chan patrio, reuniuse para persuadirme de que a Nación desexaba ver resucitada a súa anterior forma de goberno [...].

Pero, mentres Eu meditaba maduramente, coa solicitude propia do meu paternal corazón, as variacións do noso réxime fundamental que parecían máis adaptables ao carácter nacional [...], fixéstesme comprender o voso anhelo de que se restablecese aquela Constitución que entre o estrondo das armas hostís foi promulgada en Cádiz no ano de 1812 [...]. Xurei esa Constitución pola cal suspirabades, e sempre serei o seu máis firme apoio [...]. Marchemos francamente, e eu o primeiro, pola senda constitucional.”

Doc. 5. Proclama dirixida polo duque de Angulema aos españois (Bayonne, 2 de abril de 1823)*:

“Españois! A Francia non está en guerra coa vosa Patria. Nacido do mesmo sangue ca os vosos Reis, non podo desexar máis ca a vosa independencia, a vosa felicidade e a vosa gloria. Vou pasar os Pireneos á cabeza de cen mil Franceses, pero é para me unir aos españois amigos da orde e das Leis, para axudarlles a rescatar o seu Rei cativo; a restablecer o Altar e o Trono; a librar do desterro os sacerdotes; do despoxo os propietarios; a todo o pobo do dominio dalgúns ambiciosos que, proclamando liberdade, non preparan senón a escravitude e a destrución de España [...].”

Doc. 6. Fernando VII declara nulos os actos do goberno constitucional, *Gaceta de Madrid*, 7 de outubro de 1823*

“Europa enteira, coñecendo profundamente o meu cativerio e o de toda a miña Real Familia, a mísera situación dos meus vasallos fieis e leais [...] determinou poñer fin a un estado de cousas que era o escándalo universal.

[...] Sentado xa outra vez no trono de S. Fernando pola man sabia e xusta do Omnipotente, polas xenerosas resolucións dos meus poderosos Aliados [...] declaro o seguinte:

Primeiro: Son nulos e de ningún valor todos os actos do goberno chamado constitucional (de calquera clase e condición que sexan) que dominou os meus pobos desde o día 7 de marzo de 1820 ata hoxe, día 1º de outubro de 1823, declarando, como declaro, que en toda esta época carecín de liberdade, obrigado a sancionar as leis e a expedir as ordes, decretos e regulamentos que contra a miña vontade se me ditaban e expedían polo mesmo goberno”.

Doc. 7. Pragmática Sanción. 31 de decembro 1832

Sorprendido o meu leal ánimo nos momentos de agonía que me conduciu a unha grave enfermidade (...) asinei un decreto derogando á Pragmática Sanción (...) a turbación e a congoxa explicarían a indeliberación dese acto (...) Nin como rei puidera eu destruír as leis fundamentais do reino (...) nin como pai puidera, con vontade libre, despojar de (...) tan lexítimos dereitos a miña descendencia. (...) Declaro solemnemente de plena vontade que o decreto asinado nas angustias da miña enfermidade, foi arrincado da miña sorpresa (...) e que é nulo e de ningún valor.